

2190
20.05.2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı **Sayın Zehra Zümrüt SELÇUK** tarafından Anayasa'nın 98 inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99 uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.
20.05.2020

Hüda KAYA
HDP İstanbul Milletvekili

Bundan dört yıl öncesinde Anayasa Mahkemesi vermiş olduğu bir kararla Türk Ceza Kanunu'nun (TCK) 103. maddesindeki "*15 yaşını tamamlamamış her çocuğa karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranışın cinsel istismar sayılacağına*" ilişkin hükmü iptal etmiş, bu bahisle de cinsel istismara maruz kalan kız çocuklarının erken yaşta evliliğine ilişkin tartışmalar parlamento gündemine de yansımıştı.

Anayasa Mahkemesi bahse konu kararını, Bafra Ağır Ceza Mahkemesi'nin, 12-15 yaş arasında "rızaıyla" yaşanan ilişkilerde verilen cezanın çok yüksek olduğunu öne sürerek, TCK'nın 103. maddesinin birinci fıkrasının Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle yapmış olduğu başvuru üzerine vermiştir. Bafra Ağır Ceza Mahkemesi başvurusunda ayrıca "İtiraz konusu kuralın, farklı yaş gruplarında tüm mağdurlara yönelik eylemler arasında ceza müeyyidesi bakımından herhangi bir ayırım yapmadığı"nı öne sürmüştü. Dört yaşındaki bir mağdura yönelik cinsel istismar suçu ile 14 yaşındaki mağdura yönelik cinsel istismar suçunun ceza müeyyidesinin kademeli bir ceza anlayışı içermeyerek aynı olduğu ifade edilen başvuruda, "Suça sürüklenen çocuklar yönünden 12 ile 15 yaş arasında olup da kendisine yönelik eylemin anlam ve mahiyetini algılama yeteneği olan mağdurun rızasına hukuki sonuç tanınmadığı, bu mağdurların rızasıyla yaşadığı cinsel eylemler hakkında cezanın çok yüksek olduğu, suçun en nitelikli hali için en düşük yaşın 15 şeklinde belirlenmesinin suç ve cezada korunmak istenen hukuki yarar ile müeyyide arasındaki orantıyı bozduğu" da yerel mahkemece savunulan hususlar arasındadır.

Anayasa Mahkemesi ise gerekçesinde; itiraz konusu kuralla kanun koyucunun, 15 yaşını tamamlamamış çocukları cinsel yönden istismar edenler hakkında ceza yaptırımını öngördüğünü ifade etmiştir. Yine kanun koyucunun, küçüklerin biyolojik ve psikolojik gelişimlerine ilişkin bilimsel verilerle toplumda geçerli genel ahlak ve

29642

kültürel koşulları gözетerek, cinsel istismar suçunu, suçun unsurlarını, işleniş biçimini, çocuğa ve topluma verdiği zararı dikkate alarak bir yaptırım belirlemesinin takdir yetkisi kapsamında olduğuna değinmiş ve "suç ve suçluyla mücadele ve ceza hukukunun temel ilkeleri gözetildiğinde, suç tipine göre fiil ile öngörülen yaptırım arasında makul ve hakkaniyete uygun bir denge bulunması gerektiğine ve kanun koyucunun belirlediği yaptırımın, cezalandırmada güdülen amaçla ölçülü olması lüzumuna" değinmiştir.

Konu AYM'nin kararı üzerine birkaç kez parlamento gündemine gelmişse de kadın örgütleri ve muhalefetin yoğun çabaları sonucunda engellenmişti. Ancak iktidar partisinin parlamentodaki yasama faaliyetleri sırasında belirli aralıklarla konuyu gündeme getiriyor oluşu, zihniyet ve çabanın bu yönde olduğunun açık bir ifadesidir. Ayrıca hem konuyu ülke gündemine taşıyan Bafra Ağır Ceza Mahkemesi'nin, hem de ilgili hükmü iptal kararı veren AYM'nin çocuk istismarı konusunda duyarsız bir yaklaşım sergilemiş ve evrensel hukuk normları ve çocuk hakları sözleşmeleriyle bağdaşmayan uygulamaları gündeme getirmiş olması; meselenin mahkemeler nezdinde nasıl algılandığı bakımından önemlidir.

Diğer yandan iktidara yakın yayın organlarında hala kız çocuklarının yapısı ve doğurganlığına ilişkin yorumlar yapıyor olması ve meselenin çocukların daha çok istismara maruz kalmalarına yol açacak şekilde ele alınması çocukların büyük bir risk altında olduğunu göstermektedir. Yine dini bir takım söylemlerle birlikte kız çocuklarının maruz kaldıkları istismarın istismar olarak ele alınmaması, bunun meşru olduğunun dillendirilmesinin de istismar vakalarındaki artışa hizmet ettiği açıktır. Bu tür söylemlerde bulunanlara ilişkin bir yaptırım uygulanmaması, istismarı meşrulaştıran söylemleri artırmakta olup, bu nedenle daha fazla çocuk istismara açık hale gelmektedir.

Bu bağlamda;

1-) Türkiye'nin tarafı olduğu Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin 19 uncu maddesi "*Taraf Devletler, çocuğun ana-babasının ya da onlardan yalnızca birinin, yasal vasi veya vasilerinin ya da bakımını üstlenen herhangi bir kişinin yanında iken bedensel veya zihinsel saldırı, şiddet veya suistimale, ihmal ya da ihmalkâr muameleye, ırza geçme dahil her türlü istismar ve kötü muameleye karşı korunması için; yasal, idari, toplumsal, eğitsel bütün önlemleri alırlar.*" hükmünü amir olup Bakanlığınız çocukların üstün yararını korumak için hangi tedbirleri almaktadır?

2-) Anayasa Mahkemesi kararı, devletin çocuğun maruz kaldığı cinsel istismara dair sorumluluğunu bertaraf etmekte olup, Bakanlığınız bu kararın çocuklar için doğuracağı olası sakıncalara dair hangi önlemleri almıştır/alacaktır?

3-) Bakanlığınız, çocuğa yönelik cinsel istismar vakalarını engelleyecek düzenlemeler yapılması ve bu meseleyle ilgili etkin bir mücadele yürütülmesi amacı ile hangi çalışmalarını hayata geçirecektir?

1964²

4-) Basın yayın organlarında “çocukların evlenebileceği”, “doğum yapabileceği” şeklinde ve çocuğun üstün yararını tehlikeye atan açıklamalara ilişkin Bakanlığınız hukuki süreç başlatmış mıdır?

5-) Geçtiğimiz günlerde Akit Tv’de yayınlanan ve çocuğun cinsel istismarını meşru gösteren açıklamalara dair neden hala bir açıklama yapmadınız? Bu programa ve programda yapılan açıklamalara dair hukuki süreç başlatacak mısınız?

6-) Son on beş yıl içerisinde kaç çocuk istismara uğramıştır? Yıllara ve şehirlere göre dağılım ne şekildedir?

7-) Son on beş yıl içerisinde çocuğa karşı istismardan kaç kişi ceza almıştır, kaç halihazırda cezaevindedir? Mükerrirlerin sayısına dair bir istatistik mevcut mudur?

8-) Bakanlığınız halihazırda kaç istismar davasında müdahildir? Bakanlığınızın dahil olduğu kamu davalarında faillerin etkin bir şekilde yargılandığı ve ceza aldığı vaka sayısı nedir?

9-) Bakanlığınız cinsel istismar mağduru olan çocuklara ve ailelerine psikolojik destek sunmakta mıdır?

10-) Çocuğa yönelik istismarın önlenmesi için toplumun sizden beklentisi olan bütünlüklü politikaları ne zaman hayata geçirmeyi düşünüyorsunuz?